

end det samme Forslag, der under Nr. 18 er stillet af et andet Medlem (Lundahl), idet dette Forslag gaaer ud paa, at Præsterne indtil videre skulle være fritagne for at gøre Tjeneste. Her er dog rigtignok aabnet en Udvei, idet her staaer: „indtil videre“, saaledes at Værnepligten kan paalægges dem ogsaa før den Tid, Folketirken maatte kunne blive hørt; men jeg skal gjøre det ærede Medlem opmærksom paa, at disse Ord: „indtil videre“, egentlig slet Intet betyde. De staae her aldeles unyttigt, thi naar man her i Loven indsætter, at Geistligheden fremdeles skal være fritagen for Krigstjeneste, bliver den ved at være fritagen derfor lige længe eller lige kort, enten der staaer: „indtil videre“ eller ikke, idet den vedbliver at være fritagen, indtil der kommer en ny Lov, og denne kommer lige hurtig eller lige seent, enten der staaer indtil videre, eller ikke. Jeg skal derfor fraraade at vedtage noget af disse Endringsforslag, og jeg troer, at det Gæste, der er at gjøre, er at vedtage Forslaget under Nr. 10. — Dersom Nogen vil gjøre gjældende, at Folkethinget dog sidst gif noget imøde, vil jeg minde om, at da det dengang blev udtalt her i Salen, at man, dersom Loven ikke udkom i den daværende Samling, ikke vel kunde komme tilbage til det, som man helst vilde, efterat man var gaaet saa langt paa Indrømmelsernes Vej, blev dette af Mange her i Salen stærkt og bestemt modsagt, idet man reserverede sig, at naar Tilbudet efter denne Eftergivenhed for at faae Loven ud i den paagjældende Samling ikke blev modtaget, vilde man igjen stille sig paa sit gamle principielle Standpunkt.

Nosenvorn: Naar det ærede Medlem, der nu fatte sig, anviste en Vej, ad hvilken han kunde gaae ind paa det af mig stillede Endringsforslag, beklager jeg meget, at jeg ikke kan benytte den Vej, han saa velvillig anviste mig. — Den største Deel af det ærede Medlems Foredrag var iøvrigt egentlig en Imødegaaen af den ærede Justitsministers Udtalelser ved Sagens første Behandling, og jeg skal selvfølgelig ganske overlade til den høitagtede Justitsminister at imødegaae de Betragtninger, der bleve gjorte gjældende, hvilket

han vil kunne meget bedre end jeg. Der er imidlertid een af den ærede sidste Talers Bemærkninger, som jeg ikke kan lade forblive uberørt, thi den syntes ligesom at benægte min Berettigelse til at stille det Endringsforslag, jeg har stillet. Det sagdes nemlig, at Grundlovsbestemmelsen ikke skete Fyldest ved de tidligere Værnepligtslove, og ligeledes sagdes det, om jeg ikke forslod den ærede Taler urigtig, at denne Undtagelse for Geistligheden er ophævet ved Loven om Hærens Ordning. Hvis dette forholdt sig saa, vilde jeg maaskee, idetmindste af Mange, blive betragtet som uberettiget til at stille dette Endringsforslag; men det forholder sig ikke saaledes; denne Anskuelse beroer vistnok paa en Feiltagelse. Grundloven siger vel: „Enhver vaabenfør Mand er forpligtet til med sin Person at bidrage til Fædrelandets Forsvar“, men den føier til: „efter de nærmere Bestemmelser, som Loven foreskriver“. Disse nærmere Bestemmelser, som Loven foreskriver, maae jo herve paa en Mængde forskjellige Hensyn til, hvad der er rigtigt og hensigtsmæssigt i denne Retning, og denne Paaberaabelse af Grundloven kan altsaa efter min Mening ikke have Noget at betyde, ligesom det ogsaa er vist, at Regjeringen og Repræsentationen gennem 2 Værnepligtslove have erkjendt Rigtigheden af den Fortolkning, at Præsterne kunne fritages for militair Tjeneste, uagtet vi have denne Bestemmelse i Grundloven. Gaae vi nu over til Bestemmelserne i den nye Lov om Hærens Ordning, siger man, saavidt jeg veed, nærmest til dens § 7, der lyder saaledes: „Med den i Værnepligtsloven fastsatte Alder udskrives aarlig alt det i Lægsrullerne optagne Mandskab, der findes tjenestedygtigt til den egentlige Krigstjeneste eller som Militairarbeidere“, men denne Paragraph er aabenbart affattet i saa almindelige Udtryk, at man, dersom disse skulde kunne være afgjørende, end ikke kunde gjøre nogen Undtagelse med Hensyn til Militairarbeidere, men maatte ogsaa tage disse med. Naar man iøvrigt har paaberaabt sig § 11, vil jeg idetmindste for Diebliffet blive staaende ved den ene Ting, at jeg holder mig fuldkommen overbevist om, at det ikke kan have været Hærens Hensigt at